

Hjælpe spørgsmål til analyse af narrativer - Livsfortællinger

Af Margrethe Hjerrild

Den tematiske analyse

Den tematiske analyse handler om at fremhæve, hvad der fortælles om og gennem faglige begreber fremhæve, hvilke tematikker der kommer til udtryk i fortællingen. I den tematiske analyse kan du for eksempel spørge til:

Hvordan begynder fortællingen?

Hvad handler fortællingen grundlæggende om?

Hvem er med i fortællingen?

Hvor foregår fortællingen?

Hvordan afsluttes fortællingen? (Togsverd, Jørgensen & Rothuizen, 2019, s. 191)

Den strukturelle analyse

Den strukturelle analyse handler om, hvordan der fortælles. Her skal du sætte fokus på, hvordan fortælleren fremstiller sig selv i fortællingerne, og hvilke værdier og normative forestillinger, der kommer til udtryk i fortællingen. Den strukturelle analyse skal du analysere i forhold til den kontekst den foregår i samt de relationelle sammenhænge, der er i spil. I den strukturelle analyse kan du f.eks. spørge til:

Hvordan fortælleren fremstiller sig selv? og hvorfor fortælleren fremstiller sig, som vedkommende gør?

Hvilke normative forestillinger er gemt i fortællingen?

Hvilke værdier er fortællingen i dialog med?

Hvilke særlige diskurser er på spil, og hvordan kommer de til udtryk i fortællingen? (Togsverd, Jørgensen & Rothuizen, 2019, s. 192).

Den dialogiske performative analyse

Den dialogiske performative analyse handler om, hvordan du som interviewer/analytiker af fortællingen påvirker fortællingen. Når du indsamler empiri med en narrativ metode, undgår du ikke en vis påvirkning. Du skal her blandt andet indtænke, hvordan du udvikler relationer til de personer, du interviewer og i

denne del af analysen skal du forholde dig til, hvordan din tilstedeværelse er med til at forandre fortællingen. Du kan for eksempel spørge dig selv, om der er noget i dine kropslige udtryk, faglige baggrund, som kan påvirke måden informanten/aktøren fortalte på. I den dialogiske performative analyse kan du for eksempel spørge til:

Hvilke dialoger er der mellem interviewer og fortæller?

Hvordan indretter interviewer og fortæller sig efter hinanden?

Hvilke hensyn bliver der taget?

Hvordan indretter og udvælger man sine ord i forhold til, hvad man tror, den anden forventer?

Hvilke kropsudtryk optræder hos fortælleren, og hvordan kan vi tolke dem, og forstå deres indvirkning på fortællingens udvikling? (Togsverd, Jørgensen & Rothuizen, 2019, s. 193-194).

Hvis du vælger at lave din analyse ud fra et hermeneutisk ståsted, er det vigtigt at være bevidst om de forforståelser, der kan begrænse, at alle perspektiver kan komme i spil. Det kan blandt andet handle om interviewerens egne forståelser af et emne, interviewerens egen livssituation, mødet med fortælleren og hvordan forskellige samfundstendenser påvirker forståelsen af din analyse (Horsdal, 2017).

Litteratur

Horsdal, M. (2017). *Tilværelsens fortællinger: tilegnelse og anvendelse*. Hans Reitzel Forlag.

Togsverd, L., Jørgensen, H. H., & Rothuizen, J. J. (2019). *Pædagogik og fortælling: at fortolke, forstå og forny pædagogisk praksis*. Samfundslitteratur.